

David Hewson

De Romeinse lusthof

De Fontein

De kleine dood

1

Aldo Caviglia ving zijn spiegelbeeld op in de plafondspegel van de overvolle bus 64. Hij was geen ijdele man, maar alles in aanmerking genomen beviel het hem best wat hij zag. Caviglia was onlangs zestig geworden. Vier jaar eerder had hij zijn vrouw verloren. Er was een korte periode geweest waarin hij de weg kwijt was en de drank zijn tol had geëist. Daardoor was er ook een einde gekomen aan zijn baan in de oude bakkerij van het Campo dei Fiori, op slechts een paar minuten loopafstand van het kleine appartement bij het Piazza Navona waar ze gedurende hun hele huwelijk hadden gewoond. Hij was erin geslaagd zich aan de greep van de drank te ontworstelen voor zijn uiterlijk eronder was gaan lijden. Het verdriet dat hij nog steeds voelde tekende hem nu nog slechts van binnen.

Vandaag droeg hij wat hij als zijn winterse uniform voor de donderdag was gaan beschouwen: een taupekleurige wollen overjas over een bruin kostuum met een messcherpe vouw in de broekspijpen.

Hij verbeeldde zich graag dat hij eruitzag als de ontwikkelde man die hij zou zijn geweest in een ander leven. Iemand met een bescheiden academische carrière, een ambtenaar of misschien wel een accountant. Iemand die tevreden was met zijn lot – en dat was in ieder geval niet gelogen.

Het was 8 december, het feest van de Onbevleete Ontvangenis. Kerstmis stond voor de deur en dat werd eindelijk steeds meer voelbaar buiten die kakelbonte uitstallingen die al weken in de

winkelatalages te zien waren. Elke goede katholiek zou naar de mis gaan. De paus ging twee beroemde standbeelden van de Heilige Maagd aanbidden, op het Piazza di Spagna en bij de Santa Maria Maggiore. Katholiek of niet, hele families, jong en oud, zouden door de straten van de stad trekken, om te winkelen, te eten, te roddelen of gewoon wat rond te wandelen en van het seizoen te genieten. Van het enorme circuitvormige Piazza Navona, dat de contouren volgde van het keizerlijke stadion dat er ooit gelegen had, werd bijna elke vierkante meter in beslag genomen door stalletjes: speelgoed voor de kinderen, *panini* of *porchetta* direct van het warme varkenskarkas gesneden voor de ouders, en overall was de kerstheks, La Befana, te vinden, op kousen en hangers, decoraties en snoep, een zowel afzichtelijke als vriendelijke sprookjesfiguur die verondersteld werd op de avond voor Driekoningen de kinderen cadeautjes te komen brengen.

Caviglia greep de stang beet toen de bus zich met horten en stoten een weg baande langs de weerloze tempelruïnes van het Largo Torre Argentina en glimlachte om zijn herinneringen. Hun huwelijk was ongecompliceerd geweest, onschuldig, misschien omdat ze nooit kinderen gehad hadden. Toch had hij elk jaar, met Chiara, een traditionele offergave voor La Befana buiten gelegd – wat broccoli, een beetje worst en een glas wijn – tot aan het einde, toen het leven zachtjes als het wintertijd voor de laatste keer uit haar was weggeëbd. Geld voor dure cadeautjes had hij nooit gehad. Maar dat was niet belangrijk, toen niet en nu ook niet. De beelden die hij nog steeds in zijn hoofd had – van rituelen, van simpele handelingen die van genegenheid getuigden – waren van meer waarde dan welke klomp goud of zilver ook. Toen zijn vrouw nog leefde dienden ze als zichtbaar teken van zijn liefde. Nu hij alleen was, bood de herinnering eraan troost in de koude, eenzame winternachten. Voor hem bleef Kerstmis wat het altijd geweest was: een keerpunt in het jaar waarop de dagen ophielden korter te worden, het moment waarop Rome even stilhield om naar zichzelf te kijken om vervolgens, best trots op wat ze zag, de onvermijdelijke aantocht van de lente met haar wedergeboorte af te wachten.

Zelfs met het weer waar de stad de laatste tijd onder te lijden had gehad – donker en verschrikkelijk nat, met de Tiber op zijn hoogste stand sinds een kwarteeuw, zo bruin en modderig en woest dat hij

zonder de moderne vloedkeringen buiten zijn oevers gebarsten zou zijn – hing er buiten een sfeer van stille opwinding, de gemeenschappelijke herinnering aan een klein ver wonder dat nog steeds betekenis bleek te hebben in een bij de dag levende wereld vol platte, vluchtige hebzucht. Hij zag het in de gezichten van de kinderen, die door de straten en stegen van de stad golfd en opgewonden probeerden te raden wat de komende weken zouden brengen. Hij zag het ook in de ogen van hun ouders, die aan hun eigen jeugd terugdachten en er plezier in schepten nu op hun beurt een fractie van het wonder over te dragen op hun eigen nageslacht. En het weer was ook niet alleen maar slecht. Af en toe brak er door de zware donkere wolken een levendig winterzonnetje heen dat glimlachend neerkeek op de stad. Hij had het die ochtend door de stoffige ramen van zijn appartement naar binnen zien dwarrelen, een welkom gouden licht achterlatend op de oude keitjes met de vlekken van de rook in het steegje buiten. Het had hem het gevoel gegeven thuis te zijn, blij om in Rome te zijn geboren en getogen.

Caviglia had zijn hele leven in het *centro storico* gewoond en was altijd in de kerk van San Luigi dei Francesi om de hoek naar de mis gegaan. Zijn vrouw was dol geweest op de schilderijen daar, vooral de Caravaggio's, met hun liefdevolle en levensechte afbeeldingen van Matteüs, bij zijn bekering, tijdens zijn werk, en ten slotte bij zijn overlijden. Op een 8e december, alweer zo'n vijftwintig jaar geleden, had hij hun kerkbezoek extra betekenis gegeven door het weinige geld dat hij van zijn bakkersloon overhield uit te geven aan een boeket van felrode rozen. Bij wijze van antwoord had ze er de mooiste uit gepakt en in het lusje van zijn met bloem bestoven overall gestoken – hij was rechtstreeks van zijn werk gekomen – en hem toen in haar armen genomen, in een omhelzing die hij zich nog steeds kon herinneren vanwege de kracht en de warmte en de genegenheid ervan.

Vanaf die dag, zelfs toen ze er niet meer was, had hij deze dag herdacht. Eerst waren er de rozen die hij voor het ontbijt bij een klein bloemenstalletje vlak bij het piazza kocht, daarna bracht hij een kort bezoek aan de kerk om ter herinnering aan haar een kaars aan te steken. Naar de mis ging hij niet langer. Het leek overbodig.

In de linkerrevers van zijn wollen jas zat een enkele helderrode bloem uit Toscane. Het soepele, aanhoudende aroma steeg uit boven de geur van diesel en van mensen in de drukke bus, en herinnerde hem aan het verleden en aan hoe, in die laatste paar weken van haar ziekte, zijn vrouw hem met steeds zwakker wordende stem had opgedragen dat hij maar kort om haar moest rouwen en dan een nieuw leven beginnen.

Voor de weduwnaar Aldo Caviglia was er geen heerlijker tijd om in Rome te zijn, zelfs in de grijze aanhoudende regen. De beste gedeelten van het jaar zaten eraan te komen voor diegenen die erop voorbereid waren. En in de hectische, zorgeloze kerstdrukke, waar het geld overvloedig stroomde, kon je altijd zakendoen.

Hij had een bepaalde reisroute in gedachten, die hij altijd bewaarde voor de tweede donderdag van de maand aangezien herhaling vermeden moest worden. Nadat hij voor zijn noodzakelijke lichaamsbeweging naar het Barberini gelopen was en een korte ronde door het museum had gemaakt, had hij lijn 64 genomen voor de vertrouwde tocht door het centrum van de stad, over de Vittorio Emmanuele, vervolgens bij het Castello Sant'Angelo naar de andere kant van de rivier voor het laatste stukje naar de Sint-Pieter. Eenmaal daar zou hij weer terugkeren op zijn schreden, totdat zijn doel was bereikt.

Caviglia hield van de 64, maar haatte hem ook. Er was geen andere bus in Rome die meer toeristen aantrok, waardoor hij aantrekkelijk werd voor de mindere beoefenaren van zijn recent aangenomen beroep. Veel reizigers waren verward en verdwaald. Aldo Caviglia, een onberispelijk geklede man van gevorderde leeftijd die altijd een charmante glimlach op zijn gezicht had en goed Engels sprak, stond klaar om hen te helpen. Hij had een beknopte reisgids van zijn geboortestad in zijn hoofd. Mocht zijn geheugen hem echter in de steek laten, dan had hij in zijn zak altijd nog een exemplaar van *Il Trovalinea*, de uitgebreide vervoersgids van Rome, waarin elke tram en bus te vinden was. Hij wist waar je moest logeren en waar je moest eten. Hij wist ook dat het verstandig was om bezoekers te waarschuwen voor de zelfkant van Rome: de kruimeldieven en tasjesrovers, de straatventers die actief waren op alle bekende plekken waar toeristen werden afgezet,

en de sjofele zakkenrollers die in de bussen en de metro rondhingen, vooral in de 64.

Hij gaf hun tips. Hij leerde hun het zinnetje: '*Zingari! Attenzione!*' en legde uit dat het 'Pas op! Zigeuners!' betekende. Niet, zo haastte hij zich eraan toe te voegen, dat hij de algemene mening deelde dat alle zigeuners dieven waren. Bij gelegenheid amuseerde hij zijn publiek door het geheime teken dat elke Romein kende te demonstreren: hij hield zijn handen langs zijn zij en gaf een roffel met zijn vingers alsof hij aan het pianospelen was. Zijn toets was verrijnd, delicaat, als van een kunstenaar, wat hij met dit gebaar trots demonstreerde. Voordat de noodzaak van zijn levensonderhoud hem had gedwongen om wat laag-bij-de-grondser werk aan te nemen, had hij met de gedachte gespeeld om voor zijn beroep te gaan schilderen. De musea van zijn geboortestad, de fantastische Villa Borghese, het schitterende hoewel chaotische Barberini en zijn favoriet, de particuliere collectie in het huis van de Doria Pamphilj-dynastie, waren plaatsen waar hij nog steeds met een niet-aflatend gevoel van bewondering heen ging.

De bezoekers moesten altijd lachen om zijn subtiele, fladderende vingertoppen. Het was zo'n klein, geheim teken, maar zodra je het zag wist je dat het maar één ding kon betekenen: er was zojuist een bekende zakkenroller de bus of het rijtuig in gestapt. *Pas op.*

Hij hield een zorgvuldige boekhouding in geheimcode bij op een vel papier dat hij verborgen had op de bodem van zijn kleerkast. Op een normale werkdag kwam Aldo Caviglia niet thuis voordat hij minstens € 400 gestolen had. Zijn gemiddelde – Caviglia hield van precieze berekeningen – van de afgelopen vier weken was € 583 per dag geweest. Een enkele keer – toeristen hadden soms enorme hoeveelheden contant geld bij zich – was hij zo ver boven zijn dagelijkse doel uitgekomen dat het hem zorgen baarde. Caviglia koos zijn slachtoffers zorgvuldig. Arme of oude mensen liet hij met rust. En toen één enkele Russische portefeuille meer dan € 2000 bleek prijs te geven had Caviglia het volgende besloten: alle inkomsten boven zijn maximum van € 650 zouden anoniem gedoneerd worden – contant in een collectebus gestopt – aan de zusters bij het Pantheon die een opvang voor daklozen runden. Hij was er trots op dat hij geen hebzuchtige man was. Bovendien was hij als echte

Romein steeds weer geschokt door de enorme groei van het aantal berooide *barboni* in de stad de afgelopen jaren, veel van hen jong en zonder veel kennis van het Italiaans. Hij nam nooit meer dan hij nodig had. Hij zorgde voor een evenwicht tussen zijn activiteiten en zijn geweten, en ging maar een of twee dagen per week uit stellen, alleen als het nodig was. De rest van de tijd bracht hij gewoon in trams en bussen door omdat hij het prettig vond dat te zijn wat hij aan de oppervlakte leek te zijn: de vriendelijke, barmhartige samaritaan die altijd klaarstond om de gestrande, verwarde buitenlander te helpen.

Met een schok reed de bus weg van de halte. Het verkeer was een ramp, en worstelde zich stapvoets door de feestdrukte. De afgelopen vijf minuten waren ze nog maar nauwelijks dertig meter gevorderd op de Vittorio Emmanuele. Weer staarde hij naar zichzelf in de spiegel van de buschauffeur. Was dit het gezicht van een schuldig man? Caviglia wuifde de gedachte weg. Hij móést wel, al zou hij in werkelijkheid waarschijnlijk best een baan kunnen krijgen in een bakkerij, nu hij niet meer dronk. Zijn overleden vrouw had hem een van de beste bakkers van Rome gevonden. Nu maakte hij daar bij zichzelf een grapje over: deze vingers kneden deeg, deze vingers stelen je zakken leeg. Dat was een goeie, dacht hij. Was er maar iemand met wie hij het kon delen.

‘Ik moet wel,’ benadrukte Caviglia nog eens tegenover zichzelf.

‘Je voelt je schuldig,’ zei een zachte stem in hem, ‘omwille van jezelf en het leven dat je verspeelt. Niet om wat je gedaan hebt.’

Hij keek door de groezelige ramen naar buiten: in beide richtingen stonden rijen auto’s, bussen en vrachtwagens muurvast. De plotselinge vreugde om de komende feestdag taande enigszins.

Tot zijn verbazing voelde Aldo Caviglia ineens een stevige vinger hard in zijn borst prikken.

‘Ik moet eruit bij de Vicolo del Divino Amore,’ zei een vrouw rechts van hem op luide toon. Ze had een accent dat, naar Caviglia aannam, Frans was, en sprak Italiaans met een zelfvertrouwen dat volgens hem niet helemaal terecht was.

Hij draaide zich om om haar aan te kijken, zich ervan bewust dat hij niet glimlachte zoals anders.

Ze was aantrekkelijk, hoewel extreem tener, en droeg een keurig gesneden korte witte jas van gabardine over een knalrode leren kokerrok tot vlak boven de knie. Ze was misschien vijftig jaar, had kort, heel vurig rood haar dat precies bij de rok paste, scherpe grijze ogen en het soort gezicht dat je in cosmetica-advertenties zag: geometrisch volmaakt, zonder één foutje, en naar Caviglia's smaak een tikje tweedimensionaal. Ze leek zowel nerveus als enigszins gedeprimeerd. En misschien ook wel ziek, want bij nadere beschouwing was haar huid wel erg bleek, bijna de kleur van haar jas, en haar wangen waren aan de holle kant.

Over haar schouder droeg ze een grote reebruine varkensleren tas met daarop het opvallende embleem van een van de grotere modehuizen van Milaan. Caviglia vroeg zich af waarom een mooie vrouw, al zag ze er dan wat intimiderend en ziekelijk uit, zo te koop zou willen lopen met de spullen van die Milanese kledingzwendelaars, en daardoor met haar eigen onzekerheid. De tas was wel echt. Er waren misschien wel € 1000 verspilld aan dat stukje leer. De rits stond half open, net genoeg om een grote verzameling spullen te onthullen: een sjaal, een mobiel, wat pennen, en een heel grote uitpuilende portefeuille.

'Ik moet die plek echt zien te vinden,' zei ze. 'Het is vlak bij het Palazzo Malaspina, dat weet ik. Maar mijn richtinggevoel is nooit erg goed geweest. Ik ben er alleen 's avonds geweest. Ik...'

Even dacht hij dat ze op het punt stond in tranen uit te barsten. Toen corrigeerde hij zichzelf. Dat was het niet, ze was alleen volledig geobsedeerd door iets waarvan hij zich geen voorstelling kon maken.

Caviglia glimlachte en stak toen zijn hand uit om op de bel te drukken. Van haar lichaam steeg een wolk zwaar, ietwat weeïg parfum op. Frans, dacht hij opnieuw. 'Het is de volgende halte, *signora*, als u bereid bent een stukje te lopen. Ik zal u laten zien waar u heen moet. Ik moet er zelf toch ook uit.'

Ze knikte zonder iets te zeggen. Toen de bus eindelijk stopte, legde Caviglia beschermend zijn arm om haar heen en duwde haar tussen de elkaar verdringende passagiers door naar de voorste deuren om daar uit te stappen – zoals iemand van hier zou doen, ongeacht de regels. Terwijl hij zich een weg naar voren baande riep hij hard: '*Permesso! Permesso! PERMESSO!*'

Hij wachtte tot ze uitgestapt was, de handen achter zijn rug. In het kortstondige heldere licht van deze decemberdag leek ze zelfs nog frêler en dunner.

‘Het is tien minuten lopen,’ zei Caviglia. Hij wees naar de overkant van de straat. ‘Die kant op. Er gaan geen bussen naartoe. Misschien kan ik een taxi voor u roepen.’

‘Ik ga wel lopen,’ zei ze meteen.

‘Kent u de weg van hier naar het Piazza Navona?’

Ze knikte en keek een beetje beledigd. ‘Natuurlijk!’

‘Loop naar het einde daarvan,’ instrueerde hij haar. ‘Steek dan rechtsaf het Piazza Agostina over in de richting van de Via della Scrofa. Sla weer rechts af bij het Piazza Firenze en dan vindt u, parallel aan de Via de Prefetti, aan uw linkerhand de Vicolo del Divino Amore.’

‘Dank u.’

‘U gaat nu een interessant deel van mijn stad in. Hier hebben erg veel beroemde kunstenaars gewoond. Dit deel werd vroeger Ortaccio genoemd.’

Ze keek hem niet-begrijpend aan. ‘Mijn Italiaans is slecht. Ik ken dat woord niet.’

Caviglia vervloekte zichzelf dat hij zo dom was geweest het feit ter sprake te brengen. Soms praatte hij iets meer dan goed voor hem was.

‘Het was een gebied dat door de pausen gereserveerd was voor prostituees. Orto betekent waarschijnlijk “de Hof van Eden”. Ortaccio verwijst naar wat na onze zondeval kwam. De Hof van de Menselijkheid. Of de Hof van de Verdorvenheid of het Kwaad. Of iets dergelijks. Maar ik ben alleen maar... een gepensioneerde schoolmeester. Wat weet ik van dergelijke dingen?’

De zuiverst denkbare glimlach gleed over haar gezicht. Al was ze dan graatmager, ze was uitzonderlijk mooi, besefte Caviglia. Er was alleen iets – het leven, een ziekte of een of andere innerlijke onrust – dat dat feit het grootste deel van de tijd aan het zicht onttrok, alsof het tussen haar ware zelf en anderen in stond als een halfdoorzichtig scherm, dat door haar eigen bleke, smalle handen vastgehouden werd.

‘Heel veel, denk ik,’ zei de Franse vrouw. ‘U bent een vriendelijke man.’ Ze zweeg, glimlachte weer even en stak haar hand uit.

Caviglia schudde hem, voorzichtig: haar vingers leken zo dun dat ze onder de lichtste druk zouden kunnen breken. Tot zijn verrassing voelde haar vlees onverwacht warm aan, bijna alsof er binnen in haar iets brandde, met dezelfde hitte als waar haar vurige haar blijk van gaf.

Toen haalde ze diep adem, keek om zich heen – waarbij ze een overbodig genoeg leek te scheppen in de door smog gevlekte stenen van een drukke verkeersweg die volgens Caviglia een van de oninteressantste van Rome was – en was toen verdwenen, zich met een zo totale veronachtzaming van haar eigen veiligheid een weg banend door het verkeer dat het hem bijna de adem benam.

Hij keerde haar voortsnellende witte figuurtje, als een omgekeerd uitroepteken met een vlam als punt, de rug toe en verdween toen in een van de zijwegen die naar het Piazza Navona leiden.

Zaken waren zaken. Caviglia klopte op de rechterkant van zijn jaszak. Daar bevond zich de dikke portefeuille van de vrouw, een dik pak leer, papier en creditcards, die erop gewacht had gerold te worden. Zijn ervaring en intelligentie zeiden hem dat zijn werk er voor vandaag op zat. Maar toch was hij een beetje van slag door de ontmoeting. Er was iets vreemds aan deze vrouw in het wit en haar dringende behoefte om naar de Vicolo del Divino Amore te gaan, een donkere Romeinse steeg, die wat hem betrof bedroevend weinig tekenen vertoonde van goddelijke liefde, en dat waarschijnlijk ook nooit gedaan had.

2

Met grote passen liep Aldo Caviglia in de richting van de Campo dei Fiori en ging een klein café binnen in een van de zijstraatjes die op de Cancelleria uitkwamen. Hij wilde zo gauw mogelijk weten hoe groot zijn winst was en zich vervolgens van het belastend materiaal ontdoen. Hij was dol op dit tentje, dat te klein en onbekend was om toeristen aan te trekken. Ze hielden er bovendien de oude traditie in ere altijd een kom met een dik, kleverig mengsel van suiker en koffie op de bar te zetten waarmee diegenen die behoefte hadden aan een snellere en doeltreffendere opkikker hun caffè konden aanvullen zoveel ze wilden.

Desondanks had Caviglia een scheutje grappa aan zijn kopje toegevoegd, iets wat hij al maanden niet had gedaan. Deze kille, vreemde winterdag leek dat te rechtvaardigen, al was het nog maar twintig voor elf in de ochtend.

Binnen vijf minuten stond hij in de kleine wc, tegen het waterreservoir aan geperst, en worstelde met trillende vingers met de uitpuilende portefeuille om er alles van waarde uit te peuteren.

Caviglia liet de creditcards altijd voor wat ze waren en verkocht ze niet door. Deels omdat dat het risico groter zou maken, maar ook, en dat telde zwaarder, uit fatsoen. Hij was van mening dat mensen maar één keer beroofd mochten worden – door zijn behendige vingers en die van niemand anders. Op die manier werd de pijn – en pijn zou er zeker zijn, misschien niet eens zozeer financieel – beperkt tot een paar dagen of hooguit een week. Caviglia keek ook niet naar de persoonlijke eigendommen die mensen in

het dagelijks leven met zich mee namen. Hij had dit ooit een keer gedaan, de eerste keer dat hij zich ertoe had verlaagd om mensen in de bus te beroven om zo de eindjes aan elkaar te kunnen knopen. Hij had er een smoezelig en minderwaardig gevoel aan overgehouden. Zijn criminele activiteit beperkte zich tot het stelen van geld van diegenen die het zich, zo meende hij, konden permitteren. Wat hij niet nodig had, schonk hij dus aan die lieve en barmhartige zusters in de buurt van het Pantheon. Hij, een echte katholiek, al handelde hij er dan misschien niet naar, wist niet zeker of dit genoeg was om zijn ziel te redden – als er al zoiets bestond. Maar het hielp hem wel de nacht door.

Caviglia probeerde zichzelf hieraan te herinneren toen hij in die buitengewoon smalle en benauwde ruimte met de portefeuille stond te worstelen. Hij werd zich er steeds meer van bewust dat die grote scheut grappa in zijn koffie geen goed idee was geweest. Toen gebeurde het ergst denkbare. Onder de druk van zijn onhandige vingers klapte de portefeuille dubbel, keerde ondersteboven waardoor alles – bankbiljetten, munten, creditcards en iets wat eruitzag als een Europees rijbewijs – zo op de smerige wc-vloer viel.

Hij liet zichzelf op de bril zakken en kreeg de neiging om te gaan huilen. Er mocht niets achterblijven. Alles moest hij uit die donkere, viezige hoeken onder het kleine wasbakje vandaan zien te peuteren, weer netjes wegstoppen en zo snel mogelijk in de dichtstbijzijnde afvalbak lozen. Als er ook maar iets gevonden werd dat van de vrouw was, dan zou de jongen achter de bar hem zeker weten te identificeren. Er was al twee keer een zaak tegen hem aangespannen, momenten dat zijn concentratie even verslapt was en hij in aanwezigheid van een undercoveragent zijn vak had trachten uit te oefenen. Een derde zaak zou de gevangenis betekenen en daarmee het verlies van het kleine appartement waar hij en zijn vrouw meer dan dertig jaar samen hadden gewoond. Alles wat betekenis voor hem had zou van hem afgenomen kunnen worden als hij ook maar één kleinigheid achterliet op de vloer van deze wc in een cafeetje – niet veel groter dan een grot – achter de Campo dei Fiori.

Plotseling vastbesloten zichzelf hieruit te redden ging hij aan de slag. Al doende merkte hij een groeiende overtuiging op, een

die hem wel eerder opgevallen was maar waar hij geen aandacht aan had willen schenken: zijn tijd als Romeinse straatdief liep ten einde. Morgen, of misschien overmorgen, zou hij weer de bakkerijen aflopen en proberen terug te keren naar de wereld van hitte en stof en de heerlijke geur van rijzend brood in de vroege ochtend.

Een minuut later keek hij naar wat hij bijeengeraapt had: onder deze omstandigheden was er geen alternatief. De portefeuille van de vrouw bevatte iets minder dan € 400 aan contanten plus wat munten, een paar bioscoopkaartjes en lidmaatschapskaarten van kunstsociëteiten, drie creditcards, een pasfoto van een knappe – al lachte hij dan niet – donkerharige jongeman met kort getrimde baard en, zag Caviglia tot zijn schok, een enkel condoom in een glanzend zilveren foedraal. Op haar rijbewijs stond haar naam, Véronique Gillet, en een adres in Parijs, in het *troisième arrondissement*. Die naam stond ook op haar legitimatiebewijs voor het Louvre. Ze was, zo bleek, als senior assistent-conservator verbonden aan het Département des Peintures. De foto was vele jaren ouder dan die op het rijbewijs. Hij liet een heel mooie jonge vrouw zien, in haar studententijd misschien, met lichter haar tot op de schouders en een voller, tevredener gezicht. Er hing een bijna tastbaar aura van geluk om haar heen. Het deed hem pijn aan zijn hart.

En jij bent ziek, dacht Caviglia meteen. Hij voelde hoe zich een moeilijk te verteren, kil gevoel van zelfverachting in zijn maag begon te vormen.

Er was nog iets anders uit de portefeuille gevallen, een roze plastic doosje. Hij had eerst geen idee gehad wat het was, maar nu begon, tot zijn wanhoop en dodelijke verbijstering, de waarheid tot hem door te dringen.

Hij reikte onder het voetpedaal van de waterkraan op het wasbakje en raapte het op. Aan de voorkant was het universele embleem van de geneeskunde te zien, een symbool dat Caviglia had leren kennen tijdens de ziekte van zijn vrouw. Een esculaap, had een aardige dokter het genoemd. Twee slangen die zich om een stok met vleugels slingerden. Binnenin bevond zich een verzameling doorzichtige strips met rode pilletjes, bijna in de kleur van haar haren, met onder elke tablet heel precies de datum en tijd genoteerd. Hij staarde ernaar. De volgende moest om halftwaalf ingenomen worden, en dan vier uur later weer een. Wat het ook was

waar de vrouw aan leed, ze moest, afgaande op de medicijnen, zes doses per dag innemen, met zeer precieze tussenpozen.

Naast de strips zat een klein kaartje. Hij haalde het tevoorschijn en las het. In een heel fijn, vrouwelijk handschrift stond er in het Frans, Engels, Duits en simpel Italiaans te lezen: 'Deze medicijnen zijn erg belangrijk voor me. Als u ze vindt, bel me dan alstublieft op het nummer hieronder, ongeacht het tijdstip. Ook al kan ik ze misschien niet ophalen, dan weet ik in ieder geval dat ik moet zorgen dat ik nieuwe krijg. Vanzelfsprekend ben ik u erg dankbaar.'

Aldo Caviglia leunde op de wc-bril van dun plastic naar achteren en voelde hete, brandende tranen in zijn ogen prikken – van woede, schaamte en medelijden. Het gezicht van de vrouw zweefde voor zijn geestesoog, bleek, beschadigd en in nood. En dat allemaal omdat een ijdele oude man liever portefeuilles ging stelen in lijn 64 dan dat hij eerlijk zijn brood verdiende.

Hij pakte zoveel van haar spullen op als hij kon, propte ze in zijn zakken en stormde het café uit, zonder zelfs maar zijn gebruikelijke afscheidsgroet. Hij had geen telefoon, maar hij wist waar ze was. Caviglia beende zonder stoppen met grote passen de Vittorio Emanuele over, de armen uiteen, als een kruis, als een figuur op een van die kerkschilderingen die hij zo bewonderde, zonder zich bewust te zijn van het onwelluidende koor woedende claxons en de blikken van zijn verbaasde stadsgenoten die hem vanaf de stoep aanstaarden.

3

Nog geen zeven minuten later – hij controleerde het op zijn horloge – was hij in de Vicolo del Divino Amore, en vroeg zich af hoe hij haar het gemakkelijkst op kon sporen. Het was een van de vele stadsvicolo's: smal, donker, en de buitenwereld vijandig gezind. Achter een aantal van deze weinig aanzienlijke deuren en stenen gevels konden zich heel wel villa's bevinden, drukke kantoren, dierenklinieken of zelfs privéclubs voor buitenlanders die de stad aandeden en behoefte hadden aan vrouwelijk gezelschap. Dit was immers, zo bracht hij zichzelf in herinnering, Ortaccio. Maar de hoeren van Rome waren niet langer op gezag van de paus veroordeeld tot bepaalde wijken van de stad. Net als alle misdadigers, net als Aldo Caviglia, zwierven ze vrij rond over de straten, in de appartementen en huizen die door de hele stad heen verspreid lagen.

Hij liep behendig, de slecht geparkeerde scooters ontwijkend, het donkere, smalle steegje door op zoek naar een potlooddun figuurtje in een witte jas van gabardine en met Titiaan-rood haar. Er was verder niemand in de Vicolo del Divino Amore. Er waren alleen doodse, grijze gebouwen en het kerkje dat hij enigszins kende. Het was gesloten, er brandde geen licht, en ertegenover bevond zich een lange, met plastic zeil afgedekte muur met steigers ertegenaan. Caviglia's verbeelding werd geprikkeld door een vage herinnering. De bouwvallers waren waarschijnlijk druk met de renovatie van een afgelegen deel van het grandioze Palazzo Malaspina, dat zich in dit gedeelte van de stad uitstrekte, een gigan-

tische monstrositeit van renaissancebaksteen en een van de laatste particuliere palazzo's die nog steeds in handen van de oorspronkelijke familie waren.

Daar had hij verder niets aan. Zonder zich druk te maken om de gevolgen schoot Caviglia als een haas de vicolo door, en ging, toen hij zonder iets gezien te hebben op het Piazza Borghese was aangekomen, het eerste het beste café binnen. Hij bestelde er uit beleefdheid een macchiato en stortte zich op de huistelefoon, propte een paar muntjes in het apparaat en koos het nummer dat ze op het kaartje genoemd had. Hij wachtte terwijl de cijfers door een of ander onzichtbaar etherisch netwerk waar hij zich geen enkele voorstelling van kon maken zoefden. Van Rome naar Parijs en weer terug om ten slotte na ongeveer een halve minuut een beltoon op te leveren. Ondertussen deed hij zijn uiterste best een goed verhaal te bedenken over wat hij op straat had 'gevonden' en dat hij meteen besloten had haar achterna te gaan om het haar terug te geven.

Maar het was zinloos. De telefoon bleef maar overgaan. Dat was alles. Geen boodschap. Geen stem aan de andere kant van de lijn. Hij wierp een blik uit het raam in de hoop dat ze inmiddels haar zaakjes geregeld had en door was gelopen naar de heldere open ruimte van het plein achter het palazzo van de familie die ooit onder de naam Borgia bekend had gestaan. Ze kon overal zijn. Als die pillen zo belangrijk waren, had ze toch eigenlijk voicemail of zoiets op haar telefoon moeten hebben.

Alleen, herinnerde Caviglia zichzelf eraan, ze was ziek. Zieke mensen, zoals hij maar al te goed wist, handelden soms niet al te logisch. Naar het einde toe hadden ze vaak geen enkel idee meer van wat goed voor hen was.

'*Signora...*' zei hij tegen de vrouw achter de bar en vervolgens beschreef hij de Franse vrouw tot in de kleinste details. Terwijl hij dat deed dacht hij aan de manier waarop ze gekleed was, niet casual maar zorgvuldig uitgekiend, het soort kleren dat een vrouw droeg voor een zakelijke ontmoeting. Of een afspraakje.

In Romeinse cafés gaat niets snel. De formidabele gestalte van middelbare leeftijd achter de bar besprak de mogelijkheden met haar man, die bezig was panini klaar te maken voor de lunchspits. Ze besprak ze met een oudere gepensioneerde die zat te treuzelen met een cappuccino, vervolgens met een arbeider in een vieze

overal aan het einde van de bar en ten slotte met drie vrouwen die boven hun taartjes met elkaar zaten te roddelen.

Caviglia luisterde toe, en voelde zich beroerd. Niemand had een graatmagere vrouw met vlammend rood haar in een lichte jas met rode rok gezien.

‘Waarom was uw vriendin hier?’ vroeg de vrouw. ‘Veel toeristen zien we hier niet...’

Hij dacht aan haar legitimatiebewijs.

‘Ze zit in de kunsthandel. Misschien had ze wel ergens een afspraak. Zit er hier een kunsthandelaar in de buurt? Of een schilder?’

‘Je bent zo’n vierhonderd jaar te laat voor de schilders,’ zei de vrouw lachend. ‘Ze hebben hier allemaal ooit gewoond, weet u. Caravaggio had hier een huis...’

‘Waar?’ vroeg hij meteen, zonder te weten waarom.

‘Het was lang geleden. Wie zal het zeggen?’

De oude man aan het einde van de bar stak een dunne vinger omhoog. ‘Maar er is hier wel een atelier,’ zei hij.

‘Waar heb je het over, Enzo?’ blafte ze hem toe. ‘Wij kunnen hier al nauwelijks meer de huur betalen en dan zou zo’n schilder dat wel kunnen?’

‘Dat weet ik niet. Maar kennelijk is het zo. Tegenover de kerk. De groene deur vóór al die verdomd’ – hij zweeg en staarde even naar de arbeider – ‘lawaaierige bouwwerkzaamheden daar.’

De man in de blauwe overal dronk zijn kopje leeg en lachte. ‘Franco Malaspina biedt zijn geld aan, en jij vindt dat ik nee tegen hem moet zeggen? Ja hoor.’

De gepensioneerde tikte op de zijkant van zijn neus en negeerde de vraag. ‘Ik heb daar artistieke mensen naar binnen zien gaan. Penselen. Een doek. Die ik-ben-veel-slimmer-dan-jij-blik van al die artistiekerige lui.’ Met een astmatisch gepiep haalde hij diep adem om zijn laatste punt te kunnen maken. ‘Ze dragen de hele zomer én de hele winter zwart.’

‘Groene deur,’ herhaalde Caviglia en hij was meteen de straat weer op.

En ja hoor, tegenover de kerk bevond zich een weinig indrukwekkende houten deur, met de kleur van kerkhofgras, die geen toe-

gang gaf tot een huis of kantoor maar tot een smalle steeg. Deze was niet meer dan twee meter breed en liep evenwijdig aan naar wat hij aannam een soort uitloper aan de achterkant van het Palazzo Malaspina was. De deur was niet op slot. Hij ging erdoorheen. Het zonlicht liet hem in de steek. Het was koud en vochtig in deze smalle inkeping tussen een oude villa en een of ander onduidelijk gebouw dat van alles kon zijn: een gezinswoning, een kantoor of gewoon goedkope opslagruimte voor het drukke stadscentrum, een halve kilometer verderop.

Aan het einde bevond zich een enkel obstakel: een glanzend metalen veiligheidsdeur, het soort dat gebruikt wordt om magazijnen af te sluiten – en andere plekken die de moeite van het leegroven waard zijn. Zonder er iets van te verwachten liep Caviglia, met tollend hoofd en in de wetenschap dat hem niet veel opties meer restten, doelbewust verder en trok aan de hendel. Hij wilde wanhopig graag de portefeuille en de medicijnen teruggeven.

Tot zijn verrassing schoof de deur geluidloos open en verdween achter de muur aan de rechterkant. Binnen heerste duisternis, een zee van zwart zonder verder duidelijke kentekenen, zodat het ongetwijfeld om een redelijk grote, lege ruimte ging. Hij knipperde met zijn ogen, liep naar binnen en betastte aan beide kanten de muur, op zoek naar een lichtknopje, maar vond er geen. Na een tijdje begonnen zijn ogen te wennen. Rechts in de verte kon hij nog net een smal streepje geel licht zien, dat onder een op een kier staande deur door scheen.

Aldo Caviglia frummelde in zijn jaszak aan de spullen van de vrouw. Het was alsof hij zonder goede reden verwachtte dat die hem gerust konden stellen. Toen hij onzeker door het donker verder schuifelde, hield hij zijn handen voor zich zodat hij op tijd hoge obstakels zou voelen en hopen dat zijn voeten niet tegen iets laags en onzichtbaars op de vloer aan zouden stoten.

Hij was, zo schatte hij, halverwege op weg naar de deur toen hij haar hoorde. Haar stem – hoog, gepijnigd, langgerekt als gevolg van een voor hem volkomen raadselachtige kwelling – kwam door de vochtige, schimmelige lucht in de zwarte ruimte naar hem toe drijven en pulseerde met een heel precies en hartverscheurend ritme, niet dat van de ademhaling, maar van een of ander gebonk, een aanhoudende, voortdurende aanval die een

lang, angstaanjagend geschreeuw aan haar ontlokte, alsof ze gemarteld werd.

In Caviglia's hoofd staken onberedeneerde, vormeloze angsten hun kop op. Hij haastte zich verder, vastberadener dan ooit, al struikelend over losse bakstenen, met zijn hand steun zoekend tegen de rechtermuur om overeind te blijven, terwijl hij met elke aarzelende, bibberende stap de diagonale bundel licht steeds groter zag worden. Er hing hier ook een bepaalde geur: een zoete, organische geur van bederf.

Haar herhaalde, raspende zuchten namen toe in toonhoogte, ritme en volume. In de woordeloze stroom van angst en stress begon een enkel begrijpelijk woord door te klinken. Het werd uitgesproken in het Frans, de eerste medeklinker zacht en hees, de laatste stil, klanken zo totaal anders dan het Italiaans.

'Jésus... Jésus... *Jésus...*'

Hij kwam aan bij de gele streep, zonder er een idee van te hebben wat zich daarachter bevond. Een of andere jonge misdadiger die op verkrachting uit was? Een wraakzuchtige minnaar die gewelddadig geworden was? Waanzin in een donkere en smalle stadsstraat, onzichtbaar, onhoorbaar voor passanten, voor wie dit gewoon een dag als alle andere was?

Zonder erbij na te denken begon Aldo Caviglia te schreeuwen, met als voornaamste doel het geluid van haar stem te overstemmen, want hij had geen idee wat hij riep. Die stem maakte hem compleet van slag op manieren die hij niet helemaal overzag.

'Stop, stop, STOP!' schreeuwde hij. Hij gooide de deur open en stapte de kamer binnen, blij dat hij eindelijk een woord had gevonden dat enigszins van logica leek te getuigen.

Het was er heel licht. Een schildersatelier, zoals de gepensioneerde man in het café had gezegd. Er stond een allegaartje aan ezels in de ruimte, die op een stoffig, overhoopgehaald magazijn leek waarin met aanzienlijke kracht potten verf geëxplodeerd waren in alle richtingen. Overal was kleur te zien: blauwtinten en zwart, allerlei schakeringen rood en geel, in gouden vegen en witte, witte poelen, in spetters op de hoge bakstenen muren, de vloeren en zelfs het stoffige, grauwe plafond. Door het ene hoge, besmeurde raam vielen winterse stralen daglicht naar binnen. Hij wou dat ze zich de moeite bespaard hadden.

Caviglia moest zijn uiterste best doen om door die heldere, krankzinnige chaos heen uit te vinden wat er aan de hand was, waar de Franse vrouw zich bevond, in al haar pijn. Op het moment dat hij naar binnen gestapt was, was ze opgehouden met schreeuwen, meteen, op een manier die naar hij hoopte te maken had met zijn komst en niet met een andere, vreselijke gebeurtenis.

Eindelijk hield de zee van verschillende, kolkende pigmenten op voor zijn ogen te tolleren en zag hij haar. Zag hén.

Als één beest lagen ze verenigd voor een groot, schitterend doek dat als achtergrond voor hun inspanningen dienstdeed en het was zo fel, zo vol van een vreemde voorstelling van leven, dat hij op dat moment onmogelijk kon begrijpen wat hij zag.

Van David Hewson verschenen eveneens bij Uitgeverij De Fontein:

De Vaticaanse moorden

Het Bacchus offer

De Pantheon getuige

De engelen des doods

Het zevende sacrament

Oorspronkelijke titel: *The Garden of Evil*

Oorspronkelijke uitgever: Macmillan, een imprint van Pan Macmillan Ltd.

© 2008 David Hewson

© 2008 voor deze uitgave: Uitgeverij De Fontein, een imprint van De Fontein | Tirion bv, Postbus 1, 3740 AA Baarn

Uit het Engels vertaald door: Janine van der Kooij

Omslagontwerp: Wil Immink Design

Omslagillustraties: Fotolia

Grafische verzorging: ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 261 2695 6

NUR 332

www.uitgeverijdefontein.nl

www.davidhewson.com

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.